

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na "Upravništvo Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udaje "Katoliškega školskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vln., na 8 straneh 60 vln. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Na inserate se plačuje od enostopne peščice za vsak K 1.80. Za večkratne oglase primernu popust. V oddelku "Mala naznanila" stane beseda 50 vln. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Neuprte reklamacije so pošiljne proste.

Komunizem in židovstvo.

Nekaj posebnega je, da se Judje vedno in povsod razodevajo kot prijatelji Nemcev in sovražniki Slovanov. Na Moravskem in v Slezijski so pred vojno celo germanizacijo vzdrževali Judje. Govorili so vedno nemško, pri ljudskem štetju so se vpisovali za Nemce, podpirali vsa nemška narodna podjetja proti Cehom, tako, da se je nemški značaj teh dežel vzdrževal edinole s pomočjo Judov. Na Češkem so imeli v Pragi Judje v rokah takozvani nemški kasino, ki je bil središče nemškega političnega boja proti Cehom. V Galiciji, na Ruskem Poljskem in na Ruskem govore Judje, če prav prebivajo že toliko stoletij med češkimi in ruskimi prebivalstvom in žive od njega, med sabo izključno nemški jezik in nikdar ne skrivajo svoje ljubezni do Nemčije. Na Poznanjskem, to je v onem poljskem delu, ki se je nahajal pod prusko vlado, so bili Judje najhujši germanizatorji. Podobno vidimo tudi pri nas. Maloštevilni Judje, ki so se pred vojno nahajali po naših krajih, so bili ali Nemci ali Italijani, a nikdar ne naši prijatelji. Na Madžarskem so Judje najhujši Madžaroni in naši sovražniki. Tudi po ententnih državah so Judje, ki so se prerinili do vplivnejših mest, vedno nastopali kot naši izraziti nasprotniki. Jud je bil Sonino, laški minister zunanjih zadev, ki je sklenil londonsko pogodbo in dal zasesti naše Primorje, tržaški Jud je Barzilaj, ki je v mladih letih bil v Trstu med ustanovitelji in začetniki laškega iredentističnega gibanja, potem pa je zbežal v Rim, postal tam državni poslanec in senator, glavni vodja naših nasprotnikov in po razpadu Avstrije prvi laški minister za "neodrešene kraje." Juda sta Finzi in Merpurgo, sedanja voditelja italijanske propagande za Primorje in Dalmacijo.

Z eno besedo, kamorkoli pogledamo, vsepovsod najdemo Jude kot naše sovražnike in voditelje boja proti nam. Vedno se je tudi kazalo, da vlada neka posebna srčna vez med Judi in Nemci. To je dejstvo s katerim moramo računati in kateremu se ne moremo izogniti.

Drugo dejstvo je, da vodijo boljševiško ali komunistično gibanje po celem svetu Judje. Ko so na Madžarskem zmagali komunisti je bilo med njihovimi "ljudskimi komisariji", ki so bila najvišja komunistična vlada, menda samo dvoje ne Židov. Med ruskimi "ljudskimi komisariji" najdemo lepa ruska imena, kakor: Trockij, Kamenjev, Zinovjev, Čičerin itd., toda ta imena so si močje natvezali šele, ko so postali "ljudski voditelji." V resnici pa nosijo čisto pristna nemško-židovska imena. Trockij se imenuje s pravim imenom Bronstein itd. Med vsemi temi ruskimi komisariji, ki vladajo sedaj nad 150 milijonov slovenskega prebivalstva, je samo eden Rus, eden Litvin in ena ženska je ruska Nemkinja. Vsi ostali so Judje. Ko je s koncem svetovne vojne na Nemškem izbruhnilo komunistično gibanje, so šistotako na čelu stali Judje. Ruski Jud Levi je vodil krvave poboje v Monakovem, ruska Judinja Roza Luksemburg je bila voditeljica v Berlinu. O Ljenu sicer zatrjujejo, da ni Jud, toda vsa ta zatrjevanja nimajo v sebi nobene prepričevalne sile. Njegovo pravo ime je "Uljanov", torej ime, ki ima močno židovski duh. Uljanov je namreč na Ruskem neko mesto in vse osebe, ki se imenujejo po mestih (Wiener, Berliner, Breslauer,

Zloczauer itd.) so redoma Judje. Sicer je pa nosil mož tudi še neko drugo ime v nemško obliko in vprašanje bo, katero je pravo. Njegov tip je čisto židovski in značaj tudi. Če je slučajno rojen v Ufi, ne dokazuje, da ne bi mogel biti judovske krvi.

Dejstvo je torej, da so Judje po celem svetu vedno in povsod naši nasprotniki, vedno voditelji boja proti Slovanom. Drugo dejstvo je, da so glavni voditelji boljševizma povsod Judje. Slovenski komunizem fukaj seveda ne pride v poštev, ker mi smo zelo majhen odlomek človeštva, ki ne more igrati samostojne vloge. Treba je torej, da si stavimo vprašanje: Ali bi bilo za nas ugodno, da zmagajo nad celo Evropo komunisti in zavladajo tudi po naši domovini? Judovstvo je vedno in povsod samo razdirajoč element. Skušnja kaže, da vsako društvo in vsaka organizacija razpade, ako zlezejo vanje Judje. Tudi, ako je društvo popolnoma nestransko in nepolitično, zadobi kal razdora, da je sprejelo za člana samo enega Juda. Za prvim pride drugi, za drugim tretji, Jud postane tajnik ali blagajnik, začno se intrige, korupcija, prepir in društvo se razbije. Sedaj pa vidimo, da imajo v celem velikem komunističnem svetovnem gibanju najvišja mesta samo Judje. Priznamo, da je v komunističnem programu mnogo lepih misli. Taka misel je znal še veliko bolje izraziti že veliki apostelj sveti Pavel, ko je na primer rekel: "Kdor ne dela, naj tudi ne je." Kar nas pa na prvi pogled odbija, je židovstvo, ki vodi to gibanje, ono židovstvo, ki ne pozna nobenega idealizma, ampak samo pohlep po blagu in slavi, ter je od nekdanj zaklet sovražnik Slovanstva. Rešitev socialnega vprašanja mora iti vspretno z bojem zoper Židovstvo, nikar pa ne pričakujemo od tega razdirajočega in zastrupljajočega elementa zboljšanja gospodarskih razmer. Jud prospeva samo tam, kjer so gospodarske in socialne razmere nezdrave in kjer je ljudstvo malo izobraženo. To nam pričajo Madžarska, Rusija in Poljska. Vsled tega so Judje vedno sovražniki reda in napredka in drže vedno z neprijatelji tlačanih narodov, želeč, da bi se ti narodi nikdar ne osvobodili in ne osamosvojili, ker le tako zamorejo vladati nad njimi. Po vojni, ki je prinesla toliko bede in nezadovoljstva, so stopili Judje na čelo komunizma, ne da odpomorejo bedi in zadovoljilo človeštvo, ampak, da se morejo vzdržati na površju in zadovoljiti svoj pohlep po blagu in slavi. Jud ostane Jud, tudi če si da staro plemenitaško rusko ime in naslov "ljudskega komisarja."

Tudi po Sloveniji so začeli v zadnjem času plačani agentje in hujskači širiti ter pridigovati raj komunizma med malimi kmeti in viničarji. Ti apostoli komunizma so židovski hlapeci, ki bi radi zaslužili Slovenijo čitutskega komunizmu. Iz zgoraj povedanih dejstev o tesni zvezi židovstva s komunizmom pač lahko posnamemo, da bo sledilo napredku komunizma v Sloveniji — Židovstvo, z židi pa odiranje, izkoriščanje ljudstva in še večja draginja.

Slovenski kmet in viničar pomnita: Židovstvo in komunizem sta si v sorodu kot oče in sin! Dolej se je Slovenec bal ter ogibal Zida kot sam bogosvaruj križa, ogibljimo se tudi komunizmu, da nas ne bodo zaslužili na gospodarskem polju očetje komunizma — Židovi!

Dr. Korošec in podraženje železnic.

Dr. Korošca naši nasprotniki dolžijo, da je on kriv podraženja železnic. Koliko je na tem resnice? Železnice po vseh evropskih državah so vsled vojske v zelo slabem stanju. Jugoslavija ni izvzeta. Manjka vagonov in strojev, zato se promet ne more povoljno razviti. Odnosaji s sosednimi državami še niso tako urejeni, da bi pripuščali večji promet v inozemstvo. Ze iz teh dveh razlogov se železnice ne morejo vzdrževati z lastnimi dohodki. Razun tega so se plače železniških nastavlencev povišale, treba je navariti nove in popraviti stare lokomotive, popraviti proge. Tudi v drugih državah so iste težave pri železnicah. V vseh državah obratujejo železnice z izgubami in se ne morejo same vzdrževati. Toda druge države zaradi tega ne zvišajo železniških tarifov, —

ampak krijejo železniške izgube z denarjem bogatih vojnih dobičkarjev in milijonarjev, ki so iz ljudske nesreče kovali svoje dobičke. Tako je hotel tudi dr. Korošec. Ze dolgo in večkrat je zahteval od finančnega ministra, demokrata Stojanoviča, da mu izpiča izredni kredit za mesečne plače železničarjev, za nabavo novih in popravilo starih vagonov in lokomotiv, za popravilo prog, za premog itd. Toda finančni minister niti ene zahteve ni hotel izplačati, ampak je zahteval od dr. Korošca, naj poviša železniške tarife. Dr. Korošec se je branil povišati tarife in povdarjal, da se z dviganjem tarifov dviga splošna draginja in se bodo morale vsled tega uradnikom in državnim nastavlencem zopet plače zvišati. Finančni minister demokrat Stojanovič pa mu vkljub

temu ugovoru ni hotel izplačati kredita. Poprave železnic in strojev so zastajale, premogovniki so zagrozili, da ne dajo več premoga.

Kaj je hotel zdaj dr. Korošec? Ali naj pusti, da ves železniški promet zastane in vse železnice popolnoma obstoje? Odkod bomo potem dobivali razne potrebščine? Odkod bodo kraji, kjer zraste pre malo živeža, dobivali prehrano? Ali naj zopet dva dni peš hodimo, če treba kam daleč iti? Brez železniškega prometa v današnjih časih sploh več ne gre. Železnice je bilo treba urediti, finančni minister pa ne da denarja. Minister dr. Korošec je bil prisiljen udati se zahtevi demokratskega finančnega ministra in povišati tarife za 100%. Finančni minister Stojanovič pa ni bil s tem zadovoljen. Vztrajal je na tem, da se morajo povišati tarife za osebni promet za 200%, za blagovni promet pa za 300%, čeravno je dr. Korošec izjavil, da smatra 100% povišanja za dovoljno. Ministri so končno pristali na zahtevo finančnega ministra, sklenili zvišanje za 200, oziroma 300% in prevzeli za zvišanje — skupno odgovornost.

Iz tega je jasno, kdo je kriv podraženja železnic.

Se nekaj o dr. Korošču.

Dr. Korošču tudi očitajo, da hoče bosanske takozvane "kmete" vreči s kmetij, da ščiti "bogate bosanske age proti "revnim kmetom." Kako pa je s to stvarjo?

V Bosni so "kmetje" deloma še v takim položaju, kakor so bili slovenski kmetje pred letom 1848. Regent je v svojem proglasu 1. dec. 1918 in v svojem prestolnem govoru v narodnem predstavništvu proglasil, da se daje zemlja tistim, ki jo bodo obdelovali; bosanskim kmetom se da svoboda, begi pa, ki se jim zemlja vzame, dobe odškodnino. Da se da begom odškodnina, je povsem pravično, ker nihče ne sme pomagati enemu tako, da bi postal drugi vsled tega popoln berač. Demokratje pa so se postavili proti dani besedi v regentovem proglasu in so odklanjali — vsako odškodnino, radikalce in dr. Korošca pa so razkričali kot sovražnike kmetov.

To velja o tisti zemlji, ki so jo begi dali obdelovati od kmetov in so morali kmetje od nje dajati agom tretjino ali še več pridelkov. Drugače pa je glede tiste manjše količine zemlje, ki sploh ni spadala h kmetiskim odnosom do begov, ampak so jo begi dali v najem. Glede te zemlje so zahtevali radikalci tole: Kar so begi dali v najem pred 29. februarjem 1919, se naj preišče, ali spada pod kmetijske odnose in se torej proti odškodnini prepusti kmetom ali pa je bil čisti najem, ki se ne more vzeti begom. Hak ali najemnina za to zemljo se mora plačati begom za leto 1918 in 1919. Kar pa so begi po 29. februarju 1919 v najem dali, se mora smatrati kot najem. Tudi ta kos zemlje begom enostavno vzeti, bi bilo krivično. To bi se reklo, ne priznavati lastnine in s tem smo na stališču komunizma, ki ne loči med mojim in tvojim. Tega stališča pa krščanski politik, kakor je dr. Anton Korošec, ne more priznavati. Krščanska politika brani lastnino in hoče samo, da se vsaka zloraba lastnine v državi prepreči, najsibo ta zloraba pri posestvu ali rudniku ali pri kakem drugem podjetju. Dr. Korošec torej ne brani bogatih begov, kakor mu očitajo, ki pa so v resnici med njimi tudi mnogi siromašni, ampak brani načelo lastnine: da se begom zemlja, ki je po pravici njihova in so jo dali še le pred enim letom v najem, ne sme kar tako odvzeti. Kaj pa bi rekli naši kmetje, če bi viničarji ali najemniki kar naenkrat rekli: Kmet, viničarja ali posestvo, ki si nam ga dal v najem, od danes naprej ni več tvoja, ampak moja? To bi bilo vendar proti vsaki lastniški pravici! Tako je tudi z agi in najemniki, ki jih očitajo dr. Korošču. Kjer pa je sum, da je posestvo prišlo po krivici v roke begov, pa treba, da se zadeva preišče in še le potem odloči!

**Darujte za sklad
Kmetске zveze!**

Politični ogled.

Jugoslavija. V Beogradu se je zopet selo 30. t. m. Narodno predstavništvo. Parlament bo razpravljaj o drugem čitanju volilnega zakona in o volitvah poslancev v ustavotvorno skupščino. Pri občinskih volitvah v Srbiji so zmagali radikali (KZ) v 20 občinah nad vsemi drugimi strankami. V Beograjski občinski zastop so se izvršile volitve. Izvoljenih je bilo veliko komunistov, ki so pa izjavili, da smatrajo predpisano prisego pred vstopom v občinski odbor kot nekaj postranskega. Vsled te komunistične izjave je zagrozil notranji minister, da bo razveljavil volitve in razpisal nove. V Srbiji namerava jo razveljaviti vse komunistične mandate. Jugoslavija, Čehoslovaška in Romunija so sklenile takozvano balkansko zvezo, katero imenujejo malo entento. Naše čete so začele hud boj proti arnavtskim roparjem, ki so vdrlji v naše ozemlje. Roparske tolpe so povsod v pobegu pred našimi četami, med katerimi se odlikujejo Slovenci.

Italija. D'Annunzio je odposlal v Rim posebno odposlanstvo, ki naj bi izposlovalo pri vladi proglasitev neodvisnosti mesta Reke.

Poljska. Ko so bili ruski boljševiki že tik pred Varšavo, je zbrala poljska vojska vse svoje sile in podvzela proti rdeči armadi zmagovalno protiofenzivo. Ruska armada se je morala daleč umakniti pred Poljaki. Poljske protiofenzive je sedaj konec. Listi poročajo, da so zbrali Rusi nove vojaške sile krog Brest Litovskega in da bodo začeli sedaj oni z novo ofenzivo napram Poljski. Rusko desno krilo, ki je kljub poljskim napadom se vedno obdržalo v Galiciji, je začelo sedaj napad na Lvov, ki je ogrožen. Rusi mislijo prodirati v smeri proti Prcemyslu, katera Poljaki utrjujejo. Vojna poročila tudi javljajo, da so boljševiki porazili armado protiboljševskega generala Wrangla, ki je napadel rdeče čete iz Krima. Rusi in Poljaki so sedaj v dogovoru, da bi začeli mirna pogajanja v Rigi.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shodi Kmetske zveze. V nedeljo, dne 3. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji porani maši (Zebot) in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani službi božji (Krajne), popoldne ob treh v Središču v Društvenem domu (govorniki iz Maribora). Viničarski shod bo 8. septembra t. l. v Svetinjah.

Skale. Na praznik dne 8. septembra t. l. se vrši pri nas shod Kmetske zveze na katerem govori nadrevizor Vladimir Pušenjak in drugi govorniki.

Poročila.

St. Danijel na Koroškem. Kmetska zveza je na Koroškem zopet stopila korak naprej. V St. Danijelu pri Prevaljah se je ustanovila dne 22. avgusta Kmetska zveza, ki smo si jo že dolgo želeli. Udeležba je bila nepričakovano lepa. Govornik M. Krajnc je pojasnil politični položaj in program naše Kmetske zveze. Izvolil se je krajevni odbor: Predsednik Mihael Kumprej; odborniki: Simon Sonjak, Pavel Senica, Primož Kert, Andrej Sumnik, Fr. Božič, Rup. Kostwein. Upamo, da bo novoustanovljena Kmetska zveza tako marljivo delovala, kakor njene sosede v Prevaljah, Guštanju in Kotljah.

Okrajni sestanki zaupnikov so se pretekli teden ob obilni udeležbi vršili v šoštanjskem, gornjegrajskem in vranskem okraju. Najboljši možje posameznih občin so se zbrali in dogovorili o podrobnem organizacijskem delu. Pokazalo se je, kako potrebni so taki sestanki in kako jih naši zaupniki naravnost žele. Sestanki pa so pokazali tudi disciplino in poštvalnost naših zaupnikov, ki so prišli po več ur daleč, vztrajali več ur pri razgovoru, in obljubili se tudi v bodoče redno udeleževati okrajnih zborovanj.

Shoda zaupnikov KZ v Celju in v Konjicah sta lepo uspela. Na obeh sestankih se je razpravljalo o naši politični organizaciji in o važnih pripravah za bližnje bodočnost. Shodu v Celju je predsedoval župan Davorin Krajnc, v Konjicah pa arhidjakon mil. g. Hrastelj. V Celju se je sklenilo, da se naj vrši konec septembra, ali začetkom oktobra velik shod KZ za cel celjski sodni okraj. Na obeh sestankih so se sprejele resolucije gospodarskega pomena.

Zborovanje zaupnikov Kmetske zveze v Rogatecu na rogaški okraj se je dne 24. avg. lepo obneslo. O političnem položaju, o pripravah za volitve in o organizaciji stranke je poročal odposlanec Kmetske zveze iz Maribora. Navzoči so bili najuglednejši možje rogaškega okraja. Protest proti načinu žigosanja živine in vozov, ki je bil sklenjen na shodu, je bil odposlan vladi in Slovenski ljudski stranki v Ljubljani. Shod zaupnikov Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki se je vršil dne 25. avg., je bil dobro obiskan. Shodu je predsedoval g. Lovrec iz Podčetrčka. Poročala sta tajnik Zebot in g. Bosina. Izvolil se je okrajni odbor Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki ima nalogo, da izvede krajevne organizacije naše stranke po vseh župnijah in občinah. Zbor je sklenil celo vrsto važnih resolucij.

Slovenci širite naše liste!

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

Na Gori pri Sv. Petru niže Maribora bo na rožnivo nedeljo, dne 3. oktobra t. l., ženski in dekliški tabor za gornje Slovenske gorice.

V Slivnici pri Mariboru bo dne 12. t. m., popoldne po večernicah sestanek Dekl. zveze. Govori g. urednik Januš Golec.

Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo, dne 5. t. m., bo pri nas shod dekliških zvez ljutomerskega okraja. Ob 10. uri cerkveni govor; po slovesni sv. maši zborovanje v Slomšekovi dvorani. Po večernicah gledališka predstava.

Mladenkam in ženam kozjanske dekanije! Dne 8. t. m. je pri Sv. Križu pri Planini za gornji del dekanije dekliški shod, dne 19. t. m. pa se vrši enak shod na Stari Gori pri Podsredi za spodnji del dekanije. Dekleta, skrbite, da bota shoda številno obiskana, kakor se je vršil že lansko leto krasen shod na Svetih gorah. Pripravite se za deklamacije in govore! Poživite dekliško organizacijo tudi v kozjanski dekaniji! Ustanovile si bote župnijske odbore in dekanijski odbor. Oglasite se tudi mladenke sosednih župnij!

Zenski shod pri Sv. Urbanu pri Mariboru. Lepo število se nas je zbralo zadnjo nedeljo, 29. avgusta, pri Sv. Urbanu nad Mariborom. Prišlo smo dekleta in žene iz Kamnice, Maribora, od Sv. Križa, Sv. Jurija ob Pesnici, Selnice, Sv. Jakoba in Jarenine. Cerkevni govornik g. M. Krajnc nam je pokazal, kako mora Marijino družbenico krasiti notranje krščanstvo, ki pa se mora tudi na zunaj kazati zlasti v delih ljubezni do trpečega bližnjega. Po sv. opravilu je Orlica od Sv. Križa, s. Angela Večernik, otvorila žensko in dekliško zborovanje. Govorile so: Matičič Ivana, Pušnik Cecilija, Matičič Jozefa, Hiter Antonija, Srnač Elizabeta, vse iz Kamnice; Orlica od Sv. Križa: Mica Tepeh, Otilija Cepe; iz Maribora članice Stokovne zveze: Zalka Kuplen in Magdalena Lubej; iz Selnice: Marija Urbas in Terezija Rebernik; od Sv. Jurija ob Pesnici: Verona Kukovec; od Sv. Jakoba v Slov. gor.: Julka Rotman; iz Jarenine: Malika Pavalec. Govorile so o verski in narodni zavesti, o Marijini družbi, Dekliški zvezi in Orlici, o političnih pravicah ženske itd. V imenu moških članov Stokovne zveze v Mariboru je zborovalke pozdravil I. Ver. G. kaplan Baznik je razjasnil razloček med Orlom in Sokolom, domači g. župnik Božiček posebno povdarjal ljubezen do domače grude, ki so si jo ravno v mariborski okolici prisvojili tuji in ki jo morajo slovenski sinovi s svojo marljivostjo in delavnostjo zopet priboriti nazaj; urednik Krajnc je opozoril na državno misel jugoslovansko, ki se krije sedaj z narodno mislijo in v kateri morajo slovenske matere vzgajati svoje otroke. Zaključil je zborovanje z željo, da se po vseh obmejnih župnijah mariborske okolice osnujejo in pričnejo zopet delovati župnijske Dekliške zveze in da bi se drugo leto zopet še v večjem številu zbrali k dekliškemu in ženskemu taboru pri Sv. Urbanu.

Zenski in dekliški tabor na gori Oljki dne 29. avgusta se je izborna obnesel. Navzočih je bilo več kot 2000 žen in deklet iz Savinjske in Saleške doline. V natlačeno polni cerkvi je šentiljski župnik govoril o predmetu, da je brezverna žena nesreča za družino in narod, da pa je verna žena največja dobrotnica človeštva in prava čudodelnica. Sv. mašo je daroval p. Kerubim, gvardijan iz Nazarija, z asistenco. Pred cerkvijo se je takoj po maši začel tabor, kterelega so se tudi v obilnem številu udeležili fantje in možje. Otvoril je tabor polzelski župnik g. Jodl. Vdila pa je zborovanje prav spretno mladenka Tereza Sketa iz Braslovč, ki je pozdravila vse navzoče, posebno g. poslanca dr. Hohnjeva, v imenu braslovškega okrožja dekliških zvez. Nato je povzel besedo g. narodni predstavnik, ki je govoril eno uro o našem političnem položaju. Govor je napravil na poslušalce najboljši utis, da so utihnili tudi nekateri boljševiško navdahnjeni fantje, ki so začetkom shoda nekaj časa zabavljali. Dotaknil se je vprašanja ženske občinske volilne pravice, povišanja železniških tarifov, izvoza imelja, carine, prostega izvoza blaga, osrednje zadruge, proračuna finančnega ministra in pa samouprave Slovenije, katero hočejo z vsemi močmi za braniti naši lažidemokrati, ki paktirajo s srbskimi odvetniki in verižniki. Nato so nastopile razne žene in dekleta. Jure Marija iz Soštanjja je govorila o dveh kulturnih silah, ki se pojavljata v Jugoslaviji: bogoslovec Karo iz Vranskega je pozdravil tabor v imenu Dijaške zveze, ki je pred kratkim tudi tukaj zborovala. Žena Marija Sketa iz Braslovč je na dolgo razpravljala vrline dobre žene, Nežka Perc iz Celja je govorila o važnosti volilne pravice za žene in o liberalnem časopisu. Salamon Marija (Vransko) je povdarjala, da je mnogo deklet pokvarila vojska, pa da hočejo vsa poštena dekleta, ki so še ostala, se okleniti križa. Križan Urša (Galicija) je govorila dekletom o važnih dolžnostih, ki jih zahteva današnji čas od njih. Petrin Marija (Rečica) je povdarjala važnost kongregacij, ki so temelj vsega našega organizatoričnega dela. Javoršek Marija (St. Peter) je povdarjala apostolsko delovanje med tovarišicami; Lukman Zofka ((St. Jurij ob Taboru) je protestirala proti odpravi ženske volilne pravice za občine; žena Map Kristina (Vransko) je vzpodbujala navzoče k večji kršč. odločnosti, neustrašenosti in srčnosti, Slander Anica (Braslovč) je povdarjala važnost dekliških zvez; Mogel Marija (Braslovč) pa važnost orliške organizacije. Zaključila je shod predšestnica, ki je še prav

posebno opozorila na sirovost, ki vlada zdaj med nami, in katere so tudi v veliki meri krivi liberalni časopisi, ki zdaj rastejo kot gobe po dežu, kateremu časopisju pa moramo napovedati boj do skrajnosti. — Sprejela se je na shodu enoglasno sledeča resolucija: Tabor na gori Oljki pri Braslovčah, na katerem se je zbralo dne 29. avgusta 1920 več kot 2000 žen in deklet iz cele Savinjske in Saleške doline, z vso odločnostjo ugovarja proti nameravani nakani, odpravi ženske občinske volilne pravice, katero je že najvišja avtoriteta v Jugoslaviji, Njih Visočanstvo prestolonaslednik potrdil. — Posebno veliko navdušenje je vzbudil tudi pozdrav g. župnika Vračka iz St. Ilja, ki je pozdravljaj v imenu obmejnih Slovencev vrle Savinjanke in Salešćanke in popisal v kratkih besedah obmejne boje.

Orli.

St. Lenart v Slov. gor. Naš Orel in tudi vse mladenke se udeležimo dne 8. septembra slavnosti v St. Ilju. Vabimo tudi druge, da se nam pridružijo.

Ljutomerski Orel je podelil častno članstvo ž. g. p. Pavcu, administratorju admontskih posestev v Gornji Radgoni, v priznanje zasluga, ki si jih je stekel ta gospod za ljutomerskega Orla, posebno ob priliki zasedbe Radgone po Nemcih, ko je na lastno odgovornost tri dni prehranil legijo in ljutomerske Orle, ki so prihiteli braniti in stražiti našo mejo. — Cestitamo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Mladina pri Sv. Miklavžu priredi v nedeljo 5. t. m. orlovsko prireditev s sledečim sporedom: 1. ob 9. uri v Vuzmetičih sprejem središkega in ljutomerskega Orla; 2. ob 10. uri služba božja; 3. po službi božji ustanovitev orlovskega odseka za Sv. Miklavž; 4. Ob pol dveh večernice; 5. po večernicah telovadba Orlov. 6. Po telovadbi igra „Pravica se je izkazala“. 7. srečolov. Med prireditvijo in v odmorih igra svetinjska godba in poje mične pesmi domači moški in mešani pevski zbor.

Sv. Vid na Planini. V nedeljo, dne 29. avgusta, se je ustanovil pri nas Orel. Prišlo je prav mnogo fantov tudi iz drugih far. Zborovanje je vodil ž. g. župnik, ki je v navdušenem govoru pozdravil goste: dr. Kržana iz Ljubljane, potem zastopnika rajhenburškega Orla, posebno pa brate Orle od St. Jurija, ki so krasno izvajali proste vaje. Navdušenje je bilo velikansko. Javilo se je do sedaj k novemu odseku 42 članov.

Tedenske novice.

V St. Ilj! Na praznik dne 8. septembra vse v St. Ilj na prireditev obmejnih Slovencev! Iz Slovenskih goric naj pridejo udeleženci na okrašenih vozovih. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. — Mariborčani se peljejo na šentiljsko slavnost s posebnim vlakom, ki vozi okoli 10. ure dop. Kdor pa tedaj ne more, pa se naj pelje iz Maribora z mešanim vlakom, ki vozi okoli 1. ure popoldne proti St. Ilju. — Telovadišče v St. Ilju bo na nekdanjem posestvu nemške Südmarke blizu Slovenskega Doma. — Vsi, ki ste se leta 1910 udeležili otvoritve Slovenskega Doma, prihitite na malo Gospojnico v te obmejno trdnjavo!

† Župnik Valentin Kropivšek. V Framu je dne 28. avgusta t. l. v starosti 41 let umrl tamošnji župnik ž. g. Valentin Kropivšek. Rajni je bil blag in miren značaj in marljiv delavec na polju narodnostnega boja. Kot duhovnik in dušni pasfir je bil vzor svečenik. Svetila mu večna luč!

Razmejnitvena komisija, ki ima svoj sedež v Mariboru, se vozi in pregleduje naše obmejne kraje. Doslej še ni nič odločila glede meje.

Naši zavedni Korošci se kljub nemškim hujskarijam držijo prav dobro in odločno na slovenski strani. Nemci so skušali zadnje dni prirediti več shodov kakor: v Grebinju, Borovljah itd. Ti shodi so pa Nemcem izpodleteli, ker je večina slovenskih udeležencev sploh onemogočila zborovanje nemških agentov in hujškačev. Naše stanje na Koroškem se v zadnjem času razvija zelo ugodno za Jugoslavijo. Ni nobenega dvoma, da bomo prodrli pri ljudskem glasovanju z ogromno večino.

Mučeništvo Slovencev v italijanskih ječah. Neke oseba, ki se je nahajala v ječah v Raki, kjer se šopiri zloglasni pustolovec d'Annunzio, je o mučeništvu Slovencev v reških temnicah podala sledečo uradno zabeleženo izpoved: „Postopanje s Slovenci v reških ječah je zverinsko. Od doma ne smejo dobiti nobene hrane, umirajo gladu. Pretepanje jetnikov po temnicah je na dnevnem redu. Pretepanje jih z železnimi palicami. Skoro vsak dan odvedejo v bolnišnico kakega do smrti pretepanega Slovence. Slovenci so zaprti v grozljivih podzemeljskih, mračnih temnicah, kamor ne prisije noben solnčni žarek. Temnice se nahajajo po dva metra pod zemljo; so polne blata in nesnage. Jetniki morajo opravljati svoje potrebe na tla v temnicah. Opoldne, kadar delijo skrajno piclo odmerjeno hrano, se začne tudi pretepanje. Mnogo jetnikov je izginilo iz ječ brez vsakega sledu. Radi pretepanja in gladu pomerje neverjetno veliko število teh nesrečnih jetnikov, kateri so zaprti samo vsled tega, ker so Slovenci.“

Prijeta tatvinska družba. Od Sv. Boltenka v Slovenskih goricah nam pišejo: Vendar enkrat se je posrečilo roki pravice, vjeti novarno tatvinsko družbo, namreč zloglasno Arnušovo družino na Pesjaku, očeta s sinovi vred. V soboto dne 21. t. m. je bilo vplomljeno pri mlinarju Potrču v Janezovcih; pa ravno teden dan so bili Arnušovi v mlino in domači so opazili, ka-

ko so si skrbno ogledovali vrata in ključavnice. Ko so torej izginile kokoši, je seveda prvi sum padel na Arnušo, in tudi po vsej pravici. Ko je namreč orožnik stopil v njihovo hišo, se je ravno lepa kokoš prazila v ponvi, dve drugi pa so se le skubili. Dokaz je bil tukaj, tajiti niso mogli; zato so se vsi Arnuši spustili v beg, najbolj oče, znan star grešnik. Orožnik je streljal za njimi, na 500 korakov je zadel enega sina, da je padel. Zdaj so se ustavili tudi drugi in roka pravice jim je priskrbela drug bolj varen dom. Skoda samo, da je glavlar vseh tukajšnjih tatov še prost! Toda mi fantje smo se zakleli, da ne mirujemo prej, kakor, da zasačimo še tega hudobca. Skođe nam je napravil že dovolj; pa pride še ura, ko bo tudi njemu odklenkalo, in ta ura menda ni več daleč. Zadehi Arnuš je med tem umrl v ptujski bolnišnici. Mogoče, da bo njegova smrt drugim številnim tatovom v svarilo.

Novice od Sv. Jerneja pri Ločah. Pred kratkim je zjutraj ob 4. uri udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Simona Korošec, po domače Bezgeta na Ličnici. Zgorelo je veliko sena, ravno omlateni ječmen in stroji. Živino so dobri sosedi rešili. — Pri kopanju se je v Posekovem ribniku utopil 23 let stari posestniški sin Jernej Žlambergar. — Ni še dolgo tega sta nas obiskali dve lepi storklji in mislili na Rubinovi hruški prenočiti. Toda eno je zvečer v mraku doletela smrt iz puške. — Da bi se izognili porotni obravnavi in „pošteno“ zasluženi kazni za svoje tatvine, so Ciril Pirš in dva njegovih prijateljev pobegnili v Nemško Avstrijo. Z njimi je izgubila tukajšnja „Samostojna“ tri goreče apostole, ki jih ne bo mogla nadomestiti z enakimi.

Važno za vojake. Opozorjamo vnovič vse, ki prejmejo pozivnico, da se naj javijo polkovni okrožni komandi radi aktivne vojaške službe, da si naj priškrbijo prej še potrjeno, da so res že služili aktivno ali v avstroogrski ali v jugoslovanski vojski. To potrjeno izstavi pristojni občinski urad; potrjeno mora biti opremljeno z občinskim pečatom in podpisom od župana in od treh odbornikov, vsebovati mora ime vojaka, rojstno leto, pristojno občino, polk ali zavod pri katerem je služil, in čas službe (od dne do dne). Potrjeno mora biti pisano na pol pole papirja s črnim. Družinski list pa dobi vsak vpoklicani pri župnijskem uradu.

V kn. šk. dijaško semenišče so sprejeti: Janez Preskar iz Pišec, Anton Tolas iz Dobove, Janez Rojž od Sv. Lovrenca v Slov. gor., Franc Bohanec od Sv. Križa pri Ljutomeru, Jožef Zelnir iz Makol, Franc Klasič in Stefan Horvat iz Cirkove. — Op. V zaukazniku lav. škofije št. 6 je ta-le opomba: Ker je še zmeraj velika druginja in ker kn. škof. dija. semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, se opozorijo starši, da bodo morali plačevati za vsakega gojenca mesečno 200 K naprej ali v denarju, ali pa če je le količkaj mogoče v živilih vsaj polovico. Če pa bi padle cene živlom, se bodo prispevki znižali že med letom.

Ples ni brez truda in telesnega napora. Prav potijo se marsikateri plesavci, v znoju se kar kopajo. Ko je videl v dravski dolini moder mož, kako se v krmi potijo plesavci in plesalke, je zamrmral pri svoji četrtinki: „Kaj bi le vsi ti rekli, ko bi jih na njivi ali na škodnju tako k delu priganjal?“ Prav je pogodil. Tam, kjer bi si sebi, družbi in državi z delom pomagali, tam ne bi ubogali tako vstrajno, kakor zapeljivega škripača s harmoniko. — Pametni krmarji malo cenijo ples. Plesavci manj pijejo in če pijejo na vroče, si škodujejo svojemu zdravju. Dobro, pristno kapljico stočijo gostilne že tudi brez harmonike. Ples hasne le čevljarju in dela veselje — peklju.

Gospodarstvo.

Anton Pevc.

K živinorejski enketi.

III.

Licencovanje bikov je stara in v bivši Avstriji je bila edina ali vsaj najvažnejša praktična ustanova za pospeševanje živinoreje. Slonelo je do sedaj na glupem nemškem formalizmu in plemenska vrednost bika se je istovetila z njegovo zunanjo lepoto in pravilnostjo barvnih lis ali nians (sprememb), ter spolnjevata morebitni živahnosti in plodovitosti pri skakanju. Za bodočnost je potreben temeljit preobrat v naziranju, kako naj bo omogočeno licencovalni komisiji res prav in čim najbolj zanesljivo presoditi resnično gospodarsko lepoto in pravo plemensko vrednost predstavljenega plemenjaka. Če sprejmeš človeka v službo in ga hočeš postaviti na posebno odgovorno mesto, se ne zadovoljiš le z utisom, ki ga nate napravi, marveč zahtevaš spričevala o šolanju, popis dotedanjega življenja ter mnenja njegovih dotedanjih gospodarjev. Vse to mora zahtevati v drugi licencovalna komisija tudi pri bikih in drugih plemenskih samcih, kajti le-ti zavzemajo najbolj odgovorna mesta v živinorejskem napredku in od njih zavisi v največji meri hitrost dela ter zanesljivost uspeha.

Licencovanje bikov in plemenskih samcev sploh, premovanje živine in takozvane seje za plemensko živino bi bilo prirejati istočasno, oziroma spojiti skup. Licencovalna komisija mora spoznati bikovo mater in morebiti tudi njegovo babico in očeta, ter imeti priliko presoditi bikove potomce osobito dotlej, dokler ni upati na redno vodstvo in zanesljivost rodovnikov ali drugih zapiskov, iz katerih bi bilo posneti bikovo plemensko vrednost z ozirom na pododovanje koristnih lastnosti. Vrednost plemenskega bika zavisi od del

gosti in čistosti njegove krvne črte ali po domače rečeno od starosti rodovine, seveda s predpogojem, da se slednja v danih krajevnih razmerah odlikuje po svojih koristnih lastnostih. Čim starša in po krvi zenačenjša je rodovina, tem zanesljivejša in v tem večji meri bo bik prenašal vse koristne lastnosti svoje rodovine na potomce — odtod izvira manjša križanja domače živine s tujimi pasmami, čim se je prezrlo vpliv krajevnih razmer kot najodločilnejšega činitelja na vse pojave življenja. Mi nimamo starih, po krvi zenačenih in po posebnih koristnih lastnostih se odlikujočih rodovin med našo živino, zato moramo računati s takozvano „individualno potenco“ (njemu lastna moč) pri plemenskih živalih, kot činiteljem, ki je do gotove meje silnejši od krajevnih razmer in s katerim so delali vsi oni, ki so ustvarjali nove ali izboljševali stare pasme. Če more licencovalna ali premovalna komisija spoznati individualno potenco (njemu lastno moč) bikove matere glede koristnih lastnosti in presoditi, je-li predstavljeni bik pododoval po materi vse one zunanje znake, ki se veče ali manj s temi lastnostmi spajajo — kar je posebno važno pri prvokratnem licencovanju in premovanju mladih bikov — ter končno se prepričati, je-li bik te znake prenesel tudi na svoje potomce, tedaj še le si more napraviti pravo sliko o bikovi plemenski vrednosti, oziroma njegovi individualni (njemu lastni) moči glede prenašanja koristnih lastnosti.

Spojitev licencovanja, premovanja in plemenskega sejma je neobhodno potrebna osobito v primeru, če se bodo delile ob priliki licencovanja posebne „vzdrževalne nagrade“ starejšim bikom, ki odpravljajo svoje delo že nad navadno predpisano dveletno dobo. Nagrade vreden je le bik, ki se odlikuje po silni individualni potenci (njemu lastni moči) v prenašanju koristnih lastnosti na potomce, ne pa bik, ki opravlja le delo navadnega, čeprav prav plodovitega skakača in ki zato živinorejskemu napredku sam zase prav nič ne koristi. Da more komisija to presoditi, ji mora biti predstavljeno primerno število njegovih moških in ženskih potomcev, ter vsaj njegova mati, ako se je komisija ne spominja povsem dobro že iz prejšnjih let. Kratko povedano: ob priliki licencovanja se mora vršiti krajevna živinska razstava in se zato lahko ob tej priliki razdelijo razpoložljive nagrade tudi kravam in teletom, merjascem in svinjam, ovnom in ovcam, žrebcom in kobilam in vsemu drugemu drobižu, ki prihaja pri kmetijskem napredku in premovanju v poštev.

V bodočnosti prirejamo torej redno krajevne, okrožne, deželne in državne kmetijske razstave, in premujemo in licencujemo ob takih prilikah vse, kar je premovanja ali licencovanja vredno. Razstava naj bo vezana na določen okoliš, kraj pa se naj vsako leto menjava. Ločeno delo različnih komisij znamenja tratenje denarja, ker vsaka komisija nekaj stane, naj že potuje na račun države ali dežele ali okraja ali občine. Ni prav nobenega povišja, da bi se morale kobile premovati le na konjskih razstavah, ali da bi se morali biki licencovati le spomladi in druga živina premovati le v jeseni — čim imamo pred očmi le ovlj, ki ga zasleduje ves kmetijski in živinorejski napredek, namreč zvišati neposredni užitek in z njim kmetško blagostanje: zunanji blesk najsi pri ljudeh ali pa pri živini, omamlja liki sreča sicer oči navnežev in prislepari kedaj temu ali onemu tudi nekoliko pravega užitka, vendar je v splošnosti zavreči, ker nima trajnosti in zida na omejenost ali neumnost gotovega števila sobratov.

Kupec plemenske živine si na razstavah ogleda razne premovane (licencovane) živali, jih primerja med seboj in kupi najboljšo — če so naprodaj. Živinorejec, ki je dobil nagrado ali vsaj „pohvalno priznanje“, ima upanje, da bo žival na razstavi, združeni s plemenskim sejmom, dražje prodal, kakor pa doma iz hleva. Zato je dan ali dneve razstave in licenciranja objaviti pravočasno v vseh listih. Tak dan tvori praznik za vse živinorejce v dotičnem razstavnem (licencovalnem) okolišu in vabilo na izlet vsem kupecem ali ljubiteljem lepe živine. Na razstavah se človek lahko veliko nauči — zato je tudi za vsako razstavo plemenske živine delati največjo reklamo v vsej pokrajini in državi, ter tako pripomoči do čim največje udeležbe živinorejcev, kupecem in ljubiteljev napredka.

Živinorejci, pozor pred slinovko in parkljevko!

Da se prepreči prenos kužne živinske boleznislinovke in parkljevke iz nemške Koroške in nemške Štajerske v Slovenijo, je izdala deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani naredbo:

Dognano je, da je več okrajev Koroške in Štajerske, ki pripadajo Nemški Avstriji, zakuženih po slinovki in parkljevki. Ta kužna bolezen se nagloma širi in je zelo nevarna živinoreji.

Zakuženi so skoro vsi okraji Koroške in Štajerske, ki pripadajo Nemški Avstriji, zlasti okraji: Sv. Vid Spital, Wolfsberg in Smohor na Koroškem, Judenburg, Hartberg, Nemški Lonč, Gradec in Lipnica na Štajerskem.

Da se prepreči prenos te nevarne kužne bolezni v Slovenijo, zlasti v naše obmejne okraje, se določajo sledeče varnostne odredbe:

1. Strogo je prepovedan vsak uvoz parkljevke živine kot goved, ovc, koz in prašičev bodisi po železnici ali drugače iz vseh krajev Koroške in Štajerske, ki pripadajo Nemški Avstriji.

2. Prepovedan je vsak promet s parkljevko živino iz glasovalnega pasu B v pas A in tudi nasprotno.

3. Osebam, ki prihajajo po svojem poklicu v dotiko s parkljevko živino, torej: mesarjem, klalcem, gostilničarjem, živinskim trgovcem, rezarjem, konjačem itd., katerih bivaljšee je v enem navedenih političnih okrajev Nemške Avstrije, je strogo prepovedano, hoditi v Slovenijo od vasi do vasi ali od dvorca do dvorca v kakršenkoli namen.

Za prestopke te naredbe so določene zelo ostre kazni. Naše kmetško ljudstvo naj vsak tozadevni prestopok v svojo lastno korist nemudoma naznani oblasti.

Posestniki mariborske okolice pozor! Se enkrat opozorjamo na velevažni shod, ki ga priredi prihodnjo nedeljo, 5. septembra Kmetijska podružnica v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta). Začetek ob 9. uri dopoldne. Gospod inženir, ki vodi napeljavo električne sile iz Fale in vsi inštalacije v mestu, bo okoliškim posestnikom sam razložil vse, kar jim je treba vedeti, da si tudi morejo dati napeljati električno moč na svoja posestva. S to močjo se bo dalo razsvetljevati vse hišne prostore, goniti vse vrste strojev, likati perilo i dr. Potemtakem je uporaba falske električne sile za vsakega posestnika mariborske okolice največjega pomena; raditega vabilo na shod ponavljamo. Sme pa priti vsak, ki se za stvar zanima. Tudi ženstvo naj ne izostane.

Invalidski davek. V državnem proračunu za leto 1920-21 najdemo dva nova davka in sicer invalidski davek in davek na poslovni ali kupčijski promet. Dohodki invalidskega davka se bodo porabili za invalidske podpore. Ta davek se bo pobiral od svote vseh neposrednih ali direktnih davkov, kot od zemljiškega, hišnega, pridobinskega, dohodninskega in plačarinskega davka in se bo pobiral sledeče: Do 80 K direktnega davka bo plačati 8 K invalidskega davka, do 200 K 24 K, do 400 K 48 K, do 800 K 96 K, do 1200 K 148 K, do 2000 K 248 K, do 2800 K 348 K, do 4000 K 500 K, do 6000 K 756 K, do 8000 K 1040 K, do 12.000 K 1680 K, do 16.000 K 2400 K, do 20.000 K 3200 K, do 28.000 K 4760 K, do 40.000 K 7200 K, do 60.000 K 11.400 K do in 80.000 direktnega davka pa 20 %. Na invalidski davek ne bo prav nobenih doklad. Ta davek dobimo gotovo, ker je finančni minister že dobil nalogo, da izdela pravilnik za razdelitev in pobiranje invalidskega davka.

Ponarejeni bankovci. V naši državi krožijo v prometu zelo dobro ponarejeni 20 dinarski ali 80 kronski bankovci, katerih je od pristnih zelo težko razločevati. Splošna barva ponarejenih bankovcev je bolj svila in bolj oranžna, dočim je temeljna barva pristnih bankovcev bolj roza barve. Tukaj je treba največje pozornosti. Predno sprejmeš kak tak bankovec, dobro ga primerjaj s pristnim, ali pa vprašaj veščaka, da ne boš trpel škode. Torej naše kmetško ljudstvo, pozor!

Hmelj. Žatec, dne 25. 8. 1920. Tu se ni pojasnjen semenjski položaj, ker trgovci čakajo, kaj bode čehoslovaška vlada določila glede izvoza hmelja; za sedaj se plačuje vseskozi po 3000 K č. za 50 kg (to je 10.500 K (naših) za 100 kg). Na semenju v Nürnbergu je čvrsta kupčija po 2300—3000 mark za 50 kg (to je 9200—12.000 naših K za 100 kg).

Vinarstvo.

Jugoslavija še nima svojega strokovnega glasila za vinarstvo, kletarstvo in vinsko trgovino iz katerega bi črpala informacije zase in orientirala inozemske vinske trge. Zato je še mogoče, da pišejo novopečeni — jugoslovanski židi iz prejšnje Ogrske v nemške strokovne liste poročila, kjer pravijo, da se bo letošnji mošt dobil v Jugoslaviji po dve kroni in morda — še ceneje.

Cehoslovaška nima skoraj nobenih vinogradov, zato je navezana na uvoz. Vsled bojkota Madžarske je bil prekinjen uvoz vina iz te države, sedaj pa se je začela vinska trgovina zopet živahno razvijati, kakor kažejo prošnje vinskih trgovcev na ogersko vlado za izvozna dovoljenja. V preteklem tednu je bilo strokovni komisiji za vinski eksport v Budimpešti predloženih nad 20.000 prošenj, večinoma za izvoz vina na — Cehoslovaško. Jugoslavija pa spi! Nemška Avstrija je baje z odlokom finančnega ministarstva od 12. avgusta t. l. št. 40 Vlg. 112 dovolila prost izvoz prazne vinske posode za nakup vina. Je-li še vlada pri nas uvozna prepoved, mi ni znano, vse-kakor pa bi se morala odpraviti, da se olahkoči promet med obema državama. Nemška Avstrija je dose-daj porabila največ našega vina in ljudstvo je navajeno na našo kapljico.

Ogrska vlada je dovolila z odlokom št. 6710-1920 prost izvoz vinskega mošta — zavretega in nezavretega, od 5. septembra do 31. oktobra 1920. Kupec in prodajalec ni treba čakati po več tednov in mesecev na izvozno dovoljenje, ampak zadostuje, da predložijo pobotnico črez prodano vino v znesku, ki odgovarja inozemski valuti. Za vsak liter izvoženega mošta pa se mora plačati 1 K 50 v. Iz Jugoslavije bi bil izvoz cenejši, kajti pri nas znaša izvozna carina samo 5 dinarjev za hektoliter, to je 20 K ali 20 vin. za liter. Tudi naša država bi morala dovoliti prost izvoz vinskega mošta, vsaj od 20. septembra do 15. novembra t. l. Seveda bi morala v tem slučaju tudi skrbeti za potrebne vagonne.

Prireditve.

Sv. Pavel pri Preboldu. Novo ustanovljena prostovoljna požarna bramba Sv. Lovrene priredi 8. t. m. veliko vrtno veselico na vrtu g. podnačelnika Matevža Kupec. Svira polnoštevina zabukovska godba. Ker se čisti dobiček porabi za nabavo novega orodja, se prosi za obilen obisk! Sosedna društva pa prosimo, naj se na našo prireditve ozirajo.

Mala naznanila.

Razna

URE

vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlataine in srebrnine. Gene zmerne. Postrožba točna.

IAN IGNACI, MARIBOR
Grajski trg v gradu (Burg).

Gornji deli čevljev

se hitro in dobro po meri izdelajo tudi pošiljajo po pošti. Koroška cesta 64, V. Vošniak, Maribor. 647

Primešaj krmi „MASTIN“!

Enkrat na teden krmi pest redilnega praška Mastin. Ob pomznanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmla, pa se primeša dvakrat Dietetični prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Duceju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat pozkusijo in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prešiča ali vola. Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 30/50 poštnine prosto na dom. Mastle zoper garje (naftomazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srebčice, kožne bolezni, izpuščaje. Pri živini uniči garje. En lonček po pošti K 12/50. LEKARNA TENKOČI, Ljubljana. 751 Zraven rotovža.

POZOR!

Cene ogromno padle!

Velikanska zaloga vsako vrstnega manufakturnega blaga v trgovinah

NARAT & ŽURMAN

Sv. Križ—Rogaška Slatina—Ratanska vas.

Razpošilja po celi Jugoslaviji! Brzjavlj: „Narčur“ Róg. Slatina Telefon št. 3. 755

Kdo od ruskih vračajočih se vjetnikov ve kaj o mojem sinu Edmundu Herzogu.

Bil je podčastnik pri 9. stotni. 87. pp. boril se je začetkom svetovne vojne v Karpatih ter je od 21. novembra 1914 pogrešan. Kdo ve kaj bližjega o njem iz pomnejše dobe, naj blagovoli takoj sporočiti očetu Ferd. Herzogu, trgovcu v Ljutomeru. 756

Občni zbor hranilnice in posojilnice na Dobrni pri Celju se vrši dne 12. septembra po rani sv. maši v prostorih urada. Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Volitev načelstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. Ako občni zbor ni sklicen, se pol ure nato vrši občni zbor in je po pravilih ob kakršni koli udeležbi sklicen. 753

Ker sam nimam kapitala iščem „kompanjona“ za kem. tovarne toaletnega in drugih predmetov. Trgovska izobrazba in pogoji, glavno je denar. Ponudbe se prosijo: F. Leban, Maribor, Aleksandrova cesta 64/1. 783

Anton Hoste

deželni in mestni zid. mojster v Radvanju št. 55 pri Mariboru se priporoča in prevzame nove stavbe predelovanje, popravljanje in prekrivanje hiš, popravljanje cerkev, stavi male spomenike (kapele) od navadnega do najlepšega v njegovo obrt spadajočega dela, načrti in proračuni primerni. Z odličnim spoštovanjem Anton Hoste. 784

Prostovoljno gasilno društvo

občine Staranevas priredi v nedelje dne 5. septembra popoldne ob 4 uri tombolo v gostilni gosp. Nemec na Gorici. Vabijo se posebno vsa sosedna društva. 787

Lepo kmečko posestvo

četrt ore od Rimskih toplic, se da pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Živino in nekaj orodja mora imeti najemnik sam. Pojasnila daje zaprosilski urad v Rimskih toplicah. 772

Išče se

se v najem večji mlin s posestvom ali pa gostilne s posestvom. Ponudbe na upravnishvo Slov. Gosp. pod št. 776.

Kupl sei

Lastniki gozdov pozor!

Kdor želi svoje gozdove, ki so za posekati, prokati poštemu lesnemu trgovcu, naj naslovi z naradbo velikosti gozda, tozadovne ponudbe na upravo lista. 509

Kosti, ščetine, stare železe, cunjje

kupuje vsako množino po najvišjih cenah. KAREL SIMA, POLJČANE.

Proda sei

Gonilne jermene

iz pravega usnja in „Feeler“ patent. jermene za stroje, različne vprege za konje, fine in navadne tudi ponošene pripravos Ivan Kravos Aleksandrova cesta 13, Maribor. poleg Balkana. Sedlarska delavnica v Koroški cesti 17. 720

Vino

na prodaj, še iz 100 hl letnik 1919 in 1917 mešanih vrst in tudi sorirano rizling šipon, po niskih cenah pri Janezu Šogula, veleposost, v Hlaponcih, p. Juršinci pri Ptuj. Vzorec se ne pošilja. 746

Lepo posestvo s poslojcem

32 eralov, št. Janž na Dravskem polju, s polnimi gozdovi. Oglasiti se je pri županu v Sp. Hošah. 759

POZOR!

Bukova drva in lesno oglje v večjih količinah in po zmerani ceni na prodaj pri tvrdki Jakob Belina in sin, pošta Podlehnik, želez. postaja Ptuj in Krapina. 770

Posojilnica v Pišecah

proča njeno tik cerkve ležečo hišo. Ponudbe naravnost. 765

Prodaja mlina

K knez Trautmansdorffovi graščini Negova spadajoči mlin, ležeči v občini Ivanjševci na Ščavnici, je na prodaj. Reflektanti naj svoje ponudbe najkasneje pošljejo do 30. septembra oskrbnishvu graščine Negova, p. Ivanjci, katero daje tudi natančnejša pojasnila. 766

Proda se lepa kmetija

s prav lepimi poslojji, dobriimi travniki in rodovitnimi njivami, lepim gortom vinogradom in prav lepim sadovnjakom, vse v krasni legi. Več pove uprava lista pod „lepa kmetija“. 760

Vinske sode

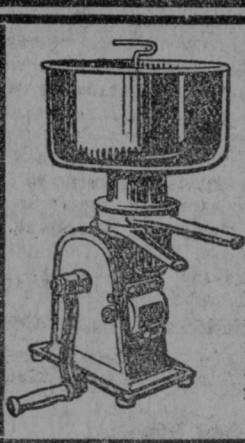
pe 300 do 800 l že rabljene, toda dobro ohranjene proda Mariborska mlekarina in tovarna za sadne konzerve zadr. s o. z. Maribor, Aleksandrova cesta 63. 779

Glasovir

izboren, krasne eleg. citre, gramofon, avtomat, sobni gramofon, fotografični aparat, daljnogled, oro, razne žepne ure, lep nakit, usnjato torbice, potovalno košare, torbico za akte, lepo lisičjo kožo, razne podobe, zrcala, salonske preprege, zastore, svetilke, vaze, kozarce, kacin servis, knjige, leksikon, sekirice, igrače, kristno garnituro, gladilnik, stroj za rezanje špa, pužo za obleko in razno drugo proda J. Schmidl, Maribor, Koroška cesta 18/1. 773

Posestvo,

3 minute od juž. žel. postaje na okrajni cesti, lepa, hla 4 sobami, hlev, kozole, svinjski hlevi vse v dobrem stanu na prodaj. Več pove Jakob Koštomaj, štent Jurij ob juž. žel. 762

Protokol. IVAN HAJNY MARIBOR
Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru, priporoča cenjenim posestnikom svojo veliko zalogo samo prvovrstnih POLJEDELJSKIH STROJEV

ket: vitle, mlatilnice za ročni pogon, na vitel, žitne čistilce mlino, trjerje ali žitne od-biralnice, slamezračice, izvrstne sadne mlino, grozdne mlino, stikalnice, korazne robkarje večje in tudi manjše, kakor slika kaže, reporeznice, univerzalne pluge, gnejnične žralke, izvrstne pocinkane brzoarilnice v velikosti 50 do 160 l, železne kotle, bakrene kotle za žganje kuhati in stalne ter prevažajoče motorje. Priporoča tudi izvrstne mlačne centri fuge ali separatorje. Oskrbisa slamezračne nože ter popravila vsakovrstnih strojev. Postrežba točna in selidna. Na pismena vprašanja dajem odgovor.

Razne moške obleke.

fino salonske obleke, salonski frak, žensko obleko, čerlje, klobuke, bluze, kostume, goraje žepice, spodnja krila, povtrinke, gumijev plašč, šotorne streke, perilo, namizno perilo, rjuhe, eleg. garnituro, odeje, kece, pernice, žimnice, kousjske odeje, razne pohištvne, divan, fotelje, otroške postelje, stelaže za knjige, rečna dela, trake, ščipke, ovrtnike, kravate, kopalni stol, škrinjjo za krmo in razne drugo proda J. Schmidl, Maribor, Koroška ce ta 18/1. 774

Proda se po ceni

malo posestvo v plebisitnem Apasju, 8 eralov. Vprašanja odpravi „JADRAN“, Anončna ekspedicijska, Maribor, Gosposka ulica 44. 771

Čevljarski stroj

za vodljaje in kesita se prodajo v Mariboru Mliška ulica 1, na dvorišču na desno. 762

POZOR!

Proda se mala tovarna v Hošah. Ponudbe na mlekarino Bernhard, Koroška cesta 10, Maribor. 763

Prodajam

nove vinske posode v vsaki velikosti, prodam slivovko na debelo in drobno, lameno seme ter vse vrste žita. Franje Kirin, trgovina mešanega blaga. Vej. Križ, Hrvat-ska. 767

Kmetijski stroji

kakor kultivatorji, dvojnate brane, sadni mlini, okopovalniki, čistilaiki za žito, rebkalniki za koruze it.d se dobijo po zelo ugodnih cenah pri Gospodarski zadrugi v Celju, Gosposku ulica 23. 744

Konj,

kobila in oprava so proda. Mlekarina Bernhard, Koroška cesta 10, Maribor. 764

Službe!

Išče se

v vsaki občini oseba, ki bi prevzela zbiranje rabljenih poštnih znamk vsake vrste. Ker je zaslužek lahek, po marljivosti precejšen, se ta pesel priporoča posebno invalidom. Ponudbe naj se pošljejo takoj na naslov: IVAN OSWALD, Velikovec, Koroško. 758

KONEC DRAGINJE!

Veletrgovina Strmecki razreže celo zalogo platna, čerjra, tiskanine, volne, hlačevine in sukna v ostankke ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne ugasja se zmenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila. Veletrgovina in razpošiljalna R. STRMECKI, Celje, Slovenija.

Podpisani

izjavljam iskreno obžalujem besede, ki so bile naperjene napram gg. učiteljema Tone Fink in Ludvik Burja na Poienšaku, da namreč popivata omenjena gospoda na račun „Ljudske knjižnice“ na Polensku, kot popolnoma neosnovane in se zakva-ljujem imenovanima, da sta odstopila od nadaljnega sodajškega postopanja. Ob enem darujem za „Ljudsko knjižnico“ na Polensku 56 K. Frane Meško, posestnik na Polensaku pri Ptuj.

AKO imate kaj za prodati? HOČETE kaj kupiti? Iščete službo? Insevirajte v naših listih in uspeh je gotov!

Hočete kupiti po nizki ceni??

Potem si oglejte veliko zalogo čevljev dokolenic (gamaš) oblek perila torbic za trg potnih košar in raz. galant. blaga ter vrvi iz prave konoplje pri Jakebu Lab, Maribor, Glavni trg št. 2.

Cerkvene paramente

društvene zastave veselične znake od najprostejših do najfinejših izvršitve dobavlja Anton Spak GRAZ, Stempfergasse 7 Lastni izdelki! 768

VABILO na občni zbor

GOSPODARSKE ZADRUGE za Prekmurje, Murško polje in Slovenske gorice, registrovane zadrage z omejeno zavez v Gornji Radgoni, ki se bo vršil v nedeljo dne 19. septembra 1920 dopoldne ob 11. uri v posojilnični dvorani v Gornji Radgoni. DNEVNI RED: 1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Izključitev enega člana načelstva. 5. Volitev dveh oziroma treh članov načelstva. 6. Slučajnosti. Ako ta občni zbor ne bi bil sklicen, vrši se v smislu pravil pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri pa sklepa veljavno brez ozira na število zastopanih zastopnikov. Načelstvo.

Parna ŽAGA

v Rimskih Toplicah prevzame vsako vrsto mehkega in trdega okroglega lesa v razžaganje proti kulantni pestrožbi.

Globoko petri javljame žalostnim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naš iskrene ljubljni sinko in bratec LOJZEK, član orlovsk. naraščaja in učence IV. razr. v Slivnici v četrtek dne 26. avgsta ob 4. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere, po kratki a mukepolni bolezni v obni bolnici v Mariboru v 14. letu svoje starosti bogu vdano preminul. Zemeljski ostanki so se prepeljali dne 28. avg. iz Maribora v Slivnico do hiše žalosti, odkoder se je vršil pogreb ob pol 10. uri predpoldne na domače pokopališče. Vsem, ki so našega nepozabnega Lojzeka spre-mili v tako mnogobrojnem številu še na zadnji poti, se priščne zahvaljujemo; posebno še čast. duhovščini pevskega zbora za ganljive zalestinke in gđc. učitelji Bregant za spremstvo učencev. Priščne zahvale izrekamo pa še orlovskim odeskem: Slivnica, Hoče, Fram in Maribor, ki so v tako obilnem številu izkazali svojemu bratu še zadnje čast! Bog Vam povrni! Dragi Lojzek: na svideenje nad zvezdami! Slivnica, dne 29. avgusta 1920. Jožef in Ivana Kolmán, starši. Josip brat, Anlon, Mielka, Rozka, Malčika, sestrice. 780